โครงการนำร่องต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลและแฟร์เทรด

วัน เดือน ปีที่อนุมัติ : 16 มิถุนายน 2568 **ระยะเวลาดำเนินงาน** 5 ปี (8 ต.ค. 68 – 7 ต.ค. 73)

หน่วยงานเจ้าของโครงการ
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์แฟร์เทรดศรีสะเกษ จ.ศรีสะเกษ

หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ : กรมวิชาการเกษตร

วัตถุประสงค์

1) เพื่อปรับโครงสร้างกระบวนการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกร สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้วยโมเดลต้นแบบให้เกิดประสิทธิภาพสูงและแปลงผลิตได้รับรองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลและแฟร์เทรด

2) เพื่อพัฒนาการเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนให้สามารถผลิตเมล็ดและเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองอินทรีย์หมุนเวียนรองรับเกษตรกรในพื้นที่

3) เพื่อเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนจากการเพิ่มผลผลิตและล้นทุนการผลิตถั่วเหลืองอินทรีย์ด้วยเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลการเกษตรฯ

ขอบเขตการดำเนินงาน

พื้นที่ดำเนินโครงการวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์แฟร์เทรดศรีสะเกษ อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1) เกษตรกรได้รับความรู้และประสบการณ์
2) วิสาหกิจชุมชนฯ เกิดการปรับรูปแบบโครงสร้างการบริหารจัดการ
3) แนวทางการอบรมเชิงปฏิบัติการสามารถนำไปต่อยอดใช้ในการอบรมแก่เกษตรกรผู้ผลิตรายอื่นได้
4) แหล่งศึกษา เรียนรู้ด้านการผลิตถั่วเหลืองในระบบเกษตรอินทรีย์ และเกษตรกรสามารถใช้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
5) ต้นแบบวิสาหกิจชุมชนที่สามารถผลิตเมล็ดแบบยั่งยืน
6) ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทน ใช้ประกอบการลงทุนของเกษตรกร

งบประมาณ 24,978,860 บาท แยกเป็น

1) กรมวิชาการเกษตร จำนวน 12,678,860 บาท
2) วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์แฟร์เทรดศรีสะเกษ จำนวน 12,300,000 บาท

<u>ตัวชี้วัดความสำเร็จ</u>

<u>โครงการย่อยที่ 1</u> นำร่องต้นแบบการผลิตเมล็ดและเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (กรมวิชาการเกษตร)

<u>กิจกรรมที่ 1</u> ต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองเพื่อความยั่งยืนตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์

ผลผลิต (Output)
ได้แปลงต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองในระบบเกษตรอินทรีย์ ฤดูแล้ง 1 แปลง และ ฤดูฝน 1 แปลง

ผลลัพธ์ (Outcome)
เกษตรกรทั้งในและนอกโครงการสามารถนำความรู้ไปใช้ในแปลงของตนเอง

<u>กิจกรรมที่ 2</u> พัฒนาเกษตรกรและเพิ่มผลผลิตถั่วเหลือง (หลังนา) ตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์สากลและแฟร์เทรด

ผลผลิต (Output)
ได้แปลงต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองในระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ EU/NOP และ Fairtrade 1 แปลง

ผลลัพธ์ (Outcome)
เกษตรกรนำความรู้และประการณ์ไปใช้ในแปลงของตัวเอง ทำให้สามารถจัดการผลิตได้อย่างเหมาะสม

<u>โครงการย่อยที่ 2</u> นำร่องยกระดับการผลิตถั่วเหลืองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลและแฟร์เทรด

<u>กิจกรรมที่ 3</u> พัฒนาเกษตรกรสู่ระบบเกษตรอินทรีย์สากลและแฟร์เทรด

ผลผลิต (Output)
เกษตรกร 65 ราย รวม 500 ไร่ ได้รับการรับรองแปลงผลิตตามมาตรฐาน ในปีที่ 1-5

ผลลัพธ์ (Outcome)
ผลผลิต (หลังนา) ของเกษตรกร เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี และในปีที่ 5 ไม่น้อยกว่า 200 กก./ไร่

<u>กิจกรรมที่ 4</u> เงินกู้สำหรับกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกถั่วเหลืองในแปลงเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานสากลและแฟร์เทรดเพื่อความยั่งยืน

ผลผลิต (Output)
มีบ่อน้ำแบบ 2 in 1 จำนวน 10 บ่อ และบ่อน้ำที่ได้ปรับปรุง 5 บ่อ รวม 15 บ่อ

ผลลัพธ์ (Outcome)
เกษตรกรสามาใช้น้ำในแปลงผลิต (หลังนา) ครอบคลุมพื้นที่ไม่น้อยกว่า 500 ไร่

แผนการเบิกเงิน

ปีที่	ระยะเวลาดำเนินงาน	เงินจ่ายขาด (บาท)	เงินยืม (บาท)	รวมทั้งหมด (บาท)	หมายเหตุ
1	8 ต.ค. 68 – 7 ต.ค. 69	6,773,258	7,000,000	13,773,258	เบิกเงินครบถ้วน
2	8 ต.ค. 69 – 7 ต.ค. 70	3,610,663		3,610,663	
3	8 ต.ค. 70 – 7 ต.ค. 71	3,555,283		3,555,283	
4	8 ต.ค. 71 – 7 ต.ค. 72	2,019,828		2,019,828	
5	8 ต.ค. 72 – 7 ต.ค. 73	2,019,828		2,019,828	
รวม		**17,978,860**	**7,000,000**	**24,978,860**	

แผนการคืนเงิน

ปีที่	ครบกำหนดชำระ	จำนวนเงินชำระคืน (บาท)	ผลการชำระคืน	หมายเหตุ
1	ปลอดการชำระคืน			
2	7 ตุลาคม 2570	1,000,000	-	
3	7 ตุลาคม 2571	1,500,000	-	
4	7 ตุลาคม 2572	2,000,000	-	
5	7 ตุลาคม 2573	2,500,000	-	
รวม		**7,000,000**		

การปรับแผนการดำเนินงาน

มติคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๙ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ เห็นชอบให้ปรับแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายโครงการนำร่องต้นแบบการผลิตถั่วเหลืองตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากลและแฟร์เทรดของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

ลำดับ	รายการ	กรอบงบประมาณ (บาท)		
		คกก. อนุมัติ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 68	กวก. เสนอเพื่อพิจารณา	
			วงเงินที่ขอปรับ	เพิ่ม/ลด
1	กิจกรรมที่ 1 ต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ (5 ปี)	9,385,760	9,385,760	-
1.1	กิจกรรมที่ 1.1 แปลงต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์	1,322,250	1,588,120	**265,870 (เพิ่มขึ้น)**
1.1.1	กิจกรรมที่ 1.1.1 จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์	694,240	933,990	**239,750 (เพิ่มขึ้น)**
1.1.2	กิจกรรมที่ 1.1.2 จัดทำแปลงต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ แบบเกษตรกรมีส่วนร่วม	628,010	654,130	**26,120 (เพิ่มขึ้น)**
1.2	กิจกรรมที่ 1.2 ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์	2,046,510	1,920,360	**126,150 (ลดลง)**

ลำดับ	รายการ	กรอบงบประมาณ (บาท)		
		คกก. อนุมัติ เมื่อวันที่ 16 มิ.ย. 68	กวก. เสนอเพื่อพิจารณา	
			วงเงินที่ขอปรับ	เพิ่ม/ลด
1.2.1	กิจกรรมที่ 1.2.1 ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองชั้นพันธุ์ขยาย ตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์	231,060	231,060	
1.2.2	กิจกรรมที่ 1.2.2 ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองชั้นพันธุ์จำหน่าย ตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์	1,815,450	1,689,300	**126,150 (ลดลง)**
1.3	กิจกรรมที่ 1.3 ต้นแบบเครื่องจักรกลการเกษตรสำหรับแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง	3,455,700	3,455,700	-
1.4	กิจกรรมที่ 1.4 เก็บข้อมูล ติดตามและให้คำปรึกษาการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ (5 ปี)	2,561,300	2,421,580	**139,720 (ลดลง)**
2	กิจกรรมที่ 2 พัฒนาเกษตรกรและเพิ่มผลผลิตถั่วเหลือง (หลังนา) ตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ สหภาพยุโรป (EU) สหรัฐอเมริกา (NOP) และแฟร์เทรด (5 ปี)	2,565,560	2,565,560	-
2.1	กิจกรรมที่ 2.1 แปลงต้นแบบการผลิตเมล็ดถั่วเหลือง (หลังนา) ตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์สหภาพยุโรป (EU) สหรัฐอเมริกา (NOP) และแฟร์เทรด (2 ปี)	256,400	256,400	-
2.2	กิจกรรมที่ 2.2.เพิ่มศักยภาพการผลิตปุ๋ยอินทรีย์แบบเติมอากาศสำหรับแปลงผลิตถั่วเหลือง	761,600	721,400	**40,200 (ลดลง)**
2.3	กิจกรรมที่ 2.3 พัฒนากลุ่มจัดการศัตรูพืชและผลิตชีวภัณฑ์เพื่อการผลิตถั่วเหลืองอินทรีย์ที่ยั่งยืน	773,040	813,240	**40,200 (เพิ่มขึ้น)**
2.4	กิจกรรมที่ 2.4 ติดตาม และให้คำปรึกษาการผลิตถั่วเหลืองหลังนาตามมาตรฐานระบบเกษตรอินทรีย์ (5 ปี)	774,520	774,520	-
	รวม	**11,951,320**	**11,951,320**	**-**

โดยการปรับแผนการดำเนินงานดังกล่าวเป็นการปรับแผนภายใต้วงเงินเดิม ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ให้การรับรองว่าไม่ส่งกระทบกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย การดำเนินงาน และตัวชี้วัดของโครงการฯ ตามที่ได้รับอนุมัติ ทั้งนี้ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อสังเกตจากที่ประชุม ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงให้มีความครอบคลุมและครบถ้วน